

مقاله‌ی کوتاه علمی

اولین گزارش زنبور (*Pseudotorymus stachidis* (Hym.: Torymidae) از ایرانمجید فلاح‌زاده^{۱*}، محمود شجاعی^۲، هادی استوان^۳ و کریم کمالی^۴

۱- گروه گیاه‌پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد جهرم، صندوق پستی ۳۵۵-۱۳۵۰۷۴، ۲- گروه حشره‌شناسی کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران، ۳- گروه حشره‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس، مرودشت، ۴- گروه حشره‌شناسی، دانشکده‌ی کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.

*مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: mfalahm@yahoo.com

The first report of *Pseudotorymus stachidis* (Hym.: Torymidae) from IranM. Fallahzadeh^{1&*}, M. Shojai², H. Ostovan³ and K. Kamali⁴

1. Department of Plant Protection, Jahrom Islamic Azad University, P.O. Box 74135-355, 2. Department of Entomology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, 3. Department of Entomology, Islamic Azad University, Fars Science and Research Branch, Marvdasht, Iran, 4. Department of Entomology, Faculty of Agriculture, Tarbiat Modarres University, Tehran, Iran.

*Corresponding author, E-mail: mfalahm@yahoo.com

Abstract

Larvae of *Dicrodiplosis manihoti* Harris (Dip., Cecidomyiidae) are the predator of mealybug ovisacs (Hem.: Pseudococcidae) in Fars province, Iran. Parasitized larvae of this predator were collected from *Nipaecoccus viridis* (Newstead) on *Citrus sinensis* (L.) and reared in the laboratory. Parasitoid wasps belonging to the family Torymidae were consequently collected, and identified as *Pseudotorymus stachidis* (Mayr) by T. C. Narendran, India. This species is a new record for Iran. The host-parasitoid relationship is also newly recorded.

لاروهای پشه‌ی *Dicrodiplosis manihoti* Harris از خانواده‌ی Cecidomyiidae شکارگرهای فعال کیسه‌ی تخم شپشک‌های آردآلود (Hem.: Pseudococcidae) در اکثر مناطق استان فارس است. در بررسی‌هایی که به منظور شناسایی دشمنان طبیعی این شپشک‌ها طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۴ در استان فارس صورت گرفت، تعدادی از لاروهای پارازیت‌شده‌ی این پشه‌ی شکارگر به شرح زیر جمع‌آوری شد:

- هفت نمونه، ۱۳۸۳/۲/۱۹، میزبان: شپشک (*Nipaecoccus viridis* (Newstead) روی پرتقال (*Citrus sinensis* (L.))، محل جمع‌آوری: قیر.

- سه نمونه، ۱۳۸۴/۳/۲۴، میزبان: شپشک *N. viridis* روی پرتقال، محل جمع‌آوری: کازرون.

این نمونه‌ها به آزمایشگاه منتقل و تعدادی زنبور متعلق به خانواده‌ی Torymidae از لاروهای پارازیت‌شده‌ی پشه‌ی مذکور خارج گردید. شناسایی زنبورها در سطح جنس با استفاده از کلید تشخیص Nikol'skaya & Zerova (1987) صورت گرفت و گونه‌ی آن توسط پروفیسور Narendran در هند به نام *Pseudotorymus stachidis* (Mayr) شناسایی شد. این زنبور برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود و رابطه‌ی پارازیتیسمی آن با میزبان (لارو پشه‌ی *D. manihoti*) نیز گزارش جدیدی برای جهان است. زنبور *P. stachidis* یک پارازیتوئید خارجی و انفرادی است و *Holaspis stachidis* Mayr و *H. stachys* Mayr و *H. stachyos* Mayr نام‌های مترادف آن می‌باشد. این زنبور پیش از این از اتریش و مجارستان به عنوان پارازیتوئید اولیه‌ی دو گونه پشه از خانواده‌ی Cecidomyiidae به نام‌های *Dasineura stachidis* (Bremer) و *Wachtliella stachydis* (Bremer) گزارش شده است (Noyes, 2006). نمونه‌های این زنبور در کلکسیون دانشگاه آزاد اسلامی واحد جهرم نگهداری می‌شوند.

منابع

- Nikol'skaya, M. N. & Zerova, M. D.** (1978) Family Torymidae (Callimomidae). pp.651-685 in Medvedev, G. S. (Ed.) *Keys to the insects of the European part of the USSR; Hymenoptera II*. 1341 pp. Nauka Publishers.
- Noyes, J. S.** (2006) Universal Chalcidoidea database, world wide web electronic publication. Available on: <http://www.nhm.ac.uk/entomology/chalcidoids/index.html> (accessed 27 January 2006).